

rembr. n. 24. Ex Anapha (infit Apollodor. quò
supr.) Argonauta advecti in Cretam appellere pro-
hibentur à Talo. Hunc sanè alij ex Chalei arif-
que genere produnt. Sunt qui à Vulcano Minoi
datum ferunt; qui vir æneus fuit; & ab alijs
Taurus appellatur. Huic autem venam unam, à
collo ad calcem pertinentem fuisse, tradunt; &
que in hujusce vene cute clavus æneus affixus esse
videbatur. Quo circa jam Argonavim prætereun-
tem spectans lapidibus impetebat. Demum Medea
veneficijs (fusè ea refert Apollon. Rhodius,
d. à v. 1670.) circumventus occubuit: siquidem
ut nonnulli memorant, Medea poculis ad insa-
niam redactus, excessit è vita. Alij dicunt, per
immortalitatis pollicitationem, clavum illi Me-
deam extraxisse, omnique ex ejus corpore effuso
sanguine; ipsum obisse narratur. Nec desunt, qui
illum à Pavante fugitum in calce vulneratum, in-
teremissi tradant. Idem apud Natal. Comit.
d. lib. 6. cap. 8. Morre Tali Argonautæ fru-
strato periculo, Candiam apullu, templum
erexere Minervæ. Apoll. Rhod. d. à v. 1088.
succinit.

Idem. Illam igitur in Creta noctem pernoctabant
Heroes, interimque ipsi primi apparem
ad Auroram
Fannum Minervæ Cretensis adificarunt.

DIES XVII. MARTIJ.

XVI. K. I. **G**Rad. 27. Solis in Piscibus: qui
faustus juxta Darios, & in quo
exaltatio Veneris. Idem & Grannuyf. lib. 8.
cap. 21. Inconstantes venti. Aquilo spirat. Prol.
Sol in Ariete. Favonius vel Corus. Colum. Ven-
ter Ceti vespere occidit. Junctin. K. A. Vir nu-
dus. Sphar. Arab. Egyptij in Iconismo
Arietis sub Numine Ammonis, pingebant
serpentem stipiti circumplicatum, tanquam
prælidium in Cacodamones; simulque
constellationem Deltæ, quæ porta Deo-
rum, in mundi renovationem. Kircher.
2. Oedip. Cap. p. 2. clail. 7. cap. 7. Juxta R.
Jonatham Uzielid. 17. Nisan Arca Noë re-
quievit in Armenia, vocatque Nisan septi-
mum mensem, in Par. qbr. cap. 8. Genes. Ar-
bitror dici ab illo Nisan septimum mensem
à diluvio, quod juxta R. Eliezer, ut dicitur
Seder-Ol. cap. 4. incepit in Septembr. quo
etiam tempore conditus orbis. Videtis 17.
April. & 27. Septembr. Initium mæsis hordea-
cæ. Rabb. Salom. Leonard. Mar. & Gene-
brard. Pridiè ex illa manipulus ipicarum, uti
diximus, uny. 2.

Manfio 3. Dies tertia Azymorum, quo filij Is-
raël castrametati sunt in Etham, mansione

Ejus con-
ditiones.

Interficiunt
à Medea.

Minerva
Cretensis.

Idem.

Serpens in
ligno.

Arca Noe
requiescit
super mon-
tes Arme-
niæ.

Mæsis hor-
dei.

Manfio 3.
Etham.

tertia. Numer. 33. 6. & Seder-Ol. cap. 5. ubi
manserunt biduo, nam sexta die castra-
metati sunt in Philahiroth. Exod. 14. 2. &
Numer. d. v. 7. hic apparuit columna nu-
bis per diem, quæ erat columna ignis, Columna
teu illuminatrix per noctem, nunquam
evanescens, sed interdum super illos de-
fendens ab æstu Solis, & noctu illumi-
nans tota castra; præviaque ad iter ca-
pessendum, præcedens Ithacitas, ac con-
sistens quo castrametandum. Exod. 13. à 21.
Psal. 77. 14 - 104. 39. & 1. Cor. 10. 1.
Adrichom. in Chronic. & Hieron. d. Mans. 3.
quem sequitur Genbrard. Ann. 2670. An-
no sequenti apparuit, geminasse Aaro-
nis virgam, quæ cum cæteris pernocta-
verat in Tabernaculo, ac siccam protu-
lisse flores & amygdalas. Justu Dei in
perpetuam rei memoriam custoditur, &
juxta Arcam non in Arca cum Manna.
Numer. 17. à 8. Hebr. 9. 4. Adrich. Ann. 2454.
& Joseph. 4. Antiquit. cap. 4. Virgam hanc
non fuisse Thaumaturgam Moytis, ad-
erunt Alapid. Cajetan. Bronfrer. & Abu-
lent. qui subdit (uti notavimus in nostr.
Tautolog.) Nunquam fuisse delicatam,
manisseque cum floribus (sicut incorrup-
tum Manna) immo cum fructibus, ut
semper esset signum contra rebelles, Au-
di somniantem Rabb. Simeonem. Virga il-
la (inquit apud Galatin. lib. 6. Arcam. cap.
ult.) qua Moyfes & Aaron miracula faciebant
in terra Ægypti, & postea in deserto floruit,
ab ea arbore excisa est, quam Deus Moyfi osten-
dit in deserto, ut aqua amara dulces fierent;
& hæc arbor excisa fuit ab arbore vite, quæ
in paradiso sua erat Angelorum manibus, quam
miserunt Adæ, cum ipse misisset Seth filium suum
ad paradysum, misericordiam Dei imploratum
de suo peccato. Dixeruntque Angeli ad Seth, ut
plantaret hanc arborem: quæ quamprimum fru-
ctum faceret, misericordie Dei in eum descenderent,
aperirenturque porta cæli, quæ obserrate sunt. Hanc
autem arborem, seu potius ramum accepit Seth,
plantavitque in deserto, quam postea Moyfes in-
venit, & ex ea virgam suam excidit: ideoque
Virga Dei dicta est. Cum autem venisset Israel ad
Mare, nec illius aquas bibere posset; Deus osten-
dit Moyfi hanc arborem, ut aquas illas redderet dul-
ces: & hæc est arbor illa qua Moyfes serpentem
ereum imposuit, per quam Deus universum orbem
salvum facere instituit, & mittere misericordiam
suam super Adam, cum venerit Rex Mæsar:
tunc enim hæc arbor fructus gestabit, quibus se-
cundo aqua amara efficietur dulces, purga-
buntque primum peccatum, omnique delicta que
fecerunt, facturique sunt homines. Alia videtis

8. Septembr. n. 6. Hac die anno 41. ab egres-
su Ægypti defecisse Manna, autumat Serar.
in Josue 6. quæst. 31.

3. Comprehendit Gedeon postridiè vi-
ctoriam, quam retulimus d. 16. jugulatis
ad vada Jordanis per Ephraimitas Oreb &
Zeb, duos alios reges Madian, qui cum 15.
millibus fugerant, scilicet Zebee & Salma-
na, quos ipse interfecit, tulitque ornamen-
ta & bullas regalium camelorum. Raschi
quò pridie, ex Judic. 8. à 10. Eodem stra-
tagemate, quo turbaberat totum exercitum,
perculsit hodie ira reliquias, ut immittà à
Deo cæcitate, in obvios rabie favirent. Se-
rar. hic à quæst. 7. Joseph. 5. Antiq. cap. 8.
attribuit confusioi linguarum. Tanta inter
semisomnes (inât) consternatio exoritur; ut in-
comparabiliter plures mutuis vulneribus, quam
hostili ferro caderent, quod diversa linguæ ho-
mines eadem castra haberent, semel enim pa-
vore confusi, obvios pro hostibus trucidabant.
Quicquid dicat Raschi, mihi aridet vi-
ctoriâ postridiè; quippe Gedeon diluculo
diei sequentis primam victoriam, tran-
sivit Jordanem, & nocte irruit in eos; li-
quet à v. 10. Post à cunctis electus in prin-
cipem, quem Deus illius factionis destina-
verat Ducem; quod modeste respuit signans
Dominum Dominatorem Israël: solumque
petijt in aures aureas, quas pendentes habe-
bant Madianitæ; ex quibus ille fecit Ephod,
quod posuit in civitate sua in monumentum
præclaræ victoriæ; quod quidem fuit ruina
post eus mortem non tantum domui suæ,
sed universo Israël. ibid. à v. 24. Quid hic
intelligatur per Ephod, videtis apud Serar.
in cap. 8. quæst. 16. Abulens. & Alapid. hic
v. 27.

4. Dantur Gabaonitis septem filij Saul
in cruce, ut cessaret fames orta triennio
in Israël, eò quod Saul contra juramentum
Gabaonitis per Josue præstitum (qui servi-
tio Sanctuarij mancipavit) voluit delere,
ex eisque multos occidit. Ceciderunt hi septem
simul occisi in diebus mæsis primis, incipien-
te mæsiione hordei. 2. Reg. 21. 9. Triumphus
Josaphat de Moabitis, Idumæis & Ammoni-
tis, partâ victoriâ in Engaddi die 13. omni-
nò mirabili: quapropter die post victoriam
4. congregati sunt in Valle benedictionis, sic
dicta ex tunc, quia ibi gratias Deo egere,
procedentes in Jerusalem cum latitia ma-
gna. 2. Paralip. 20. à 26. Adrich. in Juda
n. 51. & Bernard. Breindenbach Itiner. cap.
6. ex Joseph. 9. Antiq. cap. 1. Postquam mun-
da templi cuncta, quæ polluerat Achaz. ex-
posita dives sacra supellex coram altari Do-

Defecit
Manna.

Socienda
victoria Ge-
deonis.

Crucifixi 7
filij Saul.

Triumphus
Josaphat.

Ezechias
renovavit
templi cul-
tum.

mini; & tunc Ezechias renovavit abolitum
cultum magnificis sacrificijs, victimisque
opimis: quæ religio duravit usque in tem-
pli destructionem per Nabuchum. 2. Paralip.
29. à 18. Vide caetera 14. April. 3.

5. Assuerus & Aman (ut constat ex pri-
die dictis, n. 9.) ægrè lectulo quiescebant.
Ille de Mardochai honore sollicitus, hic de
dedecore: quandoquidem ut quod cogita-
verat, suspendium ab Assuero impetraret
Mardochai, diluculo Regiam intraverat:
de seque benè actum judicavit, dum ita fa-
cilem ad Regem habuisset accessum; quo-
niam ab Assuero, vocatus, ac de honore sum-
mo dignoque Regis magnificentia interro-
gatus, quasi de suis meritis (quæ philautia
extollit) ageretur; honores expressit, quæ
cupiebat sibi. Rex verò lætus (ait Joseph. 1. 1.
Antiquit. cap. 6.) Ergo vade, inquit, & sum-
pto equo, veste ac torque, Mardochaum Judæum
quare, & sic ornatum, equo insidentem ipse præ-
cede, agens præconem interim; nam tu amicus
es intimus, & consilium, quod dedisti, exequere-
ris optime: debetur enim honor hic mee vite con-
servatori. His præter omnem spem auditis, vix
fuit compos animi: & cum non haberet quid aliud
faceret; exivit cum equo, purpura & torque
aureo: inventumque ante aulam Mardochaum in-
dutum sacco, jussit, eo deposito, induere pur-
puram. Qui veritatem rei nesciens, sed illud
sibi putans, Scelestissime, inquit, ad eone cala-
mitati nostra insultas? Persuasus tandem, quod
Rex hoc ei præmium pro accepta salute redderet;
induit purpuram, qua Rex ipse uti est solitus, &
ornatus torque, conscensoque equo, urbem obe-
quitabat, precedente Amane & clamante: Sic ho-
norabitur, quem Rex honorare voluerit. Perlustra-
tà deinde urbe, Mardocheus ad Regem ingreditur
(Mentitur, non enim ingressus est ad
Regem, quousque suspensus Aman. Esth. 8.
1. immò ut ibid. dicitur, cap. 6. 12. finita
pompa, reversus est Mardocheus ad januam pala-
tij: & ad sacrum, ait Chald. quippe necdum
revocatum decretum in cladem Judæorum
expeditum) Aman verò præ pudore domum se
contulit. Vestem prætiosam qua honoran-
dus à Rege Mardocheus, & ab illo selectam,
describit Targum Scheni, cap. 6. Esth. v. 10.
Dixit Rex Amani: Abi cito ad Thesaurum regium,
& accipe inde unum ex tegumentis purpureis opti-
mis: & accipe inde vestes sericas, optimas parna-
dimas (vulgò, Escarlatin) & metaxam (hoc est,
Sericum) cum lapidibus pretiosis, margaritis
appensis in quatuor angulis ejus, & rimbabu-
lis aureis, & malogranatis undique appensis. Mi-
hi videtur omninò ludicrè voluntaria hujus
vestimenti forma, ficta in allusionem orna-
tus

Exaltatur
Mardo-
cheus.

Ejus me-
stis in ho-
mibus.

tus Summi Sacerdotis Hebræorum: maxi-
mè, cum d. cap. 8. v. 15. dicatur: Mardo-
chæus de palatio & de conspectu Regis egrediens,
fulgebat vestibus regijs, hyacinthinis videlicet &
aerijs. &c. Braunio 1. p. Vestit. Sacerdot. Hebr.
cap. 10. n. 6. placet, in vestibus Regum Per-
sarum appendi aurea malogranata & tintin-
nabula.

Aman de-
turpatur à
filia.

6 Confusum etiam à filia fatetur Pa-
raphr. præfat. quasi haud satis pudefactus
sub plautu Mardochei, obsequium servi ex-
hibens, quod exercuerat pridem. Filia Ama-
ni nomine salchatevat (de qua 3. Septembr.
n. 6.) audito strepitu pompæ, ut eam vide-
ret, in fenestram prodijt; cum putaret non
Mardochei, sed ejus patris esse plausum: su-
per cujus caput è superiori loco illuviem
effudit: arbitrans præconem equitantis esse
Mardocheum: quam cum ita foedatus in-
tueretur Aman, dixit: Etiam tu filia confu-
disti me? Errore cognito, illa dolorem ferre
non valens inde sese præcipitem misit & cre-
puit. Commotum sanè Rabbincum Aman
ergo cum domum pervenisset; gesta que
narrasset; ab uxore, & à Magis, audi-
vit: Si de femine Judæorum est Mardocheus, an-
te quem cadere coepisti; non poteris ei resistere;
sed cades conspectu ejus: cap. 6. 13. Ex libris sa-
cris hujusmodi conjecturam hausisse, Per-
ficè scriptis, autumat Lyranus hinc; ex quo-
rum historijs, uti Danielis coram æmulis, &
similium, subodorari quibant ruinam hostis
eorum, quibus Numen verum. Vide Serar.
quæstion. 19. Vel Ethicus dixit in Hercul.
O Eræo, v. 713.

Semel profecto premere felices Deus

Senec.

Cum cepit, urget. Hos habent magna exitus.
Præsentibus accrescunt alia. Propter dolos
positi, deiciuntur, dum à fortuna levantur,
& allevantur.

Esther ex-
ponit Af-
sueri ne-
quitiã
Amani, &
suspensuram
in cruce.

7 Haud secus præfens articulus. Vix à
corporis lassitudine quieverat (ab animi
vulnere nequibat) qui à mane usque in me-
ridiem pedes calcaverat Susas per vicos &
plateas; dum adsunt Eunuchi (ille renue-
bat ire, malum præcavens conscientia Ne-
mesii) & citò eum ad convivium, quod regina
paraverat, pergere compulerunt. Ibid. v. 14.
Assuerus, cum jam cum Amano (suspi-
ria bibente) suaviter splendidis, opiparis-
que epulis esset acceptus; jussit Estherem os
aperire in vota, minimè ejus amore frustra-
da. Illa tunc petijt à Rege sibi suoque popu-
lo vitam, quippe non solum ille, sed & illa,
uxor ejus & Regina à pessimo Amano ad-
stante, mancipata neci. Aman expalluit,
Rex furore percitus in hortum proximum

recessit. Interim perfidus ad genia Esther
supplex jacet. Rex reversus videt, zeloty-
pum se gerit, operitur illicò rei facies in sig-
num damnationis, Harbonaque Eunuchus,
qui eum in convivium adduxerat, tunc cum
scijisset ab Amano paratam in suspendium
patru Reginæ Mardochei, & erectam fuisse
cruce, 50. cubitorum (insigne delirium
Franc. Georg. Tom. 6. Problem. 380. hujus-
modi crucis lignum asserentis fuisse ex ar-
bore scientiæ boni & mali, de quo etiam
Serar. hinc, quæstion. 21.) & Regi furenti di-
xisset, jussit in eo ligno Amanum appendi
sine mora: cap. 7. 9. & Petr. Comest. ex Jo-
sepho loc. cit.

Unde ejus
crucis lig-
num?

8 Crucem extulerat Aman Mardocheo
in suo palatio pro majore dedecore; verum
ut plus patefceret pessimi, insolentis Ama-
nis ab illo loco extractam in frequentiorum,
id est ad portam Susarum, quò major spe-
ctatorum conventus, transferre jussit, ibi-
que Amanum suspendere: cap. 16. 18. immò
clavis affigere, ut cogitat Grefser. 1. de Cru-
ce, cap. 19. quin pro illo intercessisset,
quam habuerat auctoritas; nec privilegia
Principum apud Persas. Illi contigit, quod
cuidam Romano, qui ut hæres esset, pu-
pillum de medio sustulit. Cruce affecit Gal-
ba (insit Suetonius, in eo, cap. 9.) implo-
rantique leges, & civem Romanum se testificant,
quasi solatio & honore aliquo penam levaturus;
mutari, multoque præter ceteras altiorum & de-
albatam statui crucem jussit. Idem contigit Ga-
vio, judice Verre, ut ait Lactant. Instit. di-
vin. lib. 4. cap. 18. & Cicero, 5. in Verr.
Jam simile supplicium exercuerat Artaxer-
xes; de quo Ctesias in Persis. n. 7. insit: Ar-
tabanus ea morte, qua Artaxerxes erat afficiendus,
afficitur.

Ibi etiam
clavis jussit
giltur.

Cruce al-
tior crimin-
osioribus.

9 Post meridiem suspenditur Aman: &
die illo dedit Assuerus Esther Regina domum Aman,
adversarij Judæorum (quantæ illius opes cla-
rent ex summa decem millium talento-
rum argenti, ex superfluo Fisco regio obla-
ta pro exterminio Judæorum: cap. 3. 9.) &
Mardocheus ingressus est ante faciem Regis: con-
fessa est enim ei Esther, quòd esset patruus suus. Tu-
litque Rex annulum, quem ab Aman recipi jusserat,
& tradidit Mardocheo: Esther autem Mardocheum
constituit super domum suam: cap. 8. à 1. Tunc
etiam patuit per Estherem, ut Chald. Ly-
ran. & Sanctius hinc n. 4. asserunt; in cæ-
dem Regis cum duobus Eunuchis conspi-
rasse Amanum. Unde cap. 16. à 12. de eo,
dicit Assuerus: In tantum arrogantia tumo-
rem sublati est; ut regno privare nos niteretur
& vitæ: nam Mardocheum, cujus fide & benefi-
cijs

Assuerus
dedit
Aman con-
fessi Esthe-
ri, & Mar-
docheo re-
gium an-
nulum.

Aman in
Regem per-
dulo.

cijs vivimus, & consortem regni nostri Esther,
cum omni gente sua, novis quibusdam, aque
inauditis machinis experivit in mortem: hoc co-
gitans, ut illis interfectis, insidiaretur nostræ
solitudinæ, & regnam Persarum transferret in
Macedonæ. Ita ergo Mardocheus mansit in
aula primus inter primates, & secundus
à Rege; minime in tanta fortuna quietus,
quòdque decretum in Judæos expedi-
tum, funditus aboleretur. Unde de ejus re-
vocatione, vel cum periculo, locutus est
enim Esther, uti videmus postridiè,
num. 6.

Causa
exaltatio-
nis Mardo-
chei.

10 Causa evectionis Mardochei in Su-
periorum dignitatem, patet ex textu, mani-
festatione conjuratorum in Assuerum. Alia
cogitat Hieronymus in Daniel. 2. subdens: Ut
quamamodum in Josepho & Daniele, sic in Mar-
docheo haberent captivi & peregrinantes Judæi
solatia, videntes hominem gentis sue Ægyptio-
rum esse Principem, Chaldaeorum & Persarum.
Paraphraf. Chaldaicæ in Cantic. 7. 5. ad illud:
Sicut purpura regis, &c. effatit: Pæuperes è po-
pulo, futurum est, ut induantur purpura; sicut
indutus est Daniel in civitate Babylonis, & Mar-
docheus in Susis, propter meritum Abrahæ, quem
Regem constituit ab initio sæculi; & propter justi-
tiam Isaac, quem ligavit pater ejus, ut offerret
eum; & propter benignitatem Jacob, qui decoravit
vngas in canalibus. Hinc sicut purpura Regis vin-
ta canalibus. Jo!

Herodes
tempi ex-
teriora re-
staurat ma-
gnificè.

11 Anno à Mardochei exaltatione, ju-
xta Salian. 434. juxta Tornell. 431. Hero-
des Magnus, an posset obsequijs flectere He-
bræos, ut tanquam ex jure dominationem,
recognoscerent tyrannidem; templum Jero-
solymitanum aggreditur erigere augustius.
Magnitudinem & magnificentiam restaura-
toris fusè describit Joseph. lib. 6. de Bell.
cap. 6. & 15. Antiquit. cap. 14. licet in utro-
que loco non restorationem, sed constru-
ctionem appellet, vetere Zorobabelis à fun-
damento sublati, ita ut templum posset di-
gi tertium, quod juxta Prophetam omnino
Mendacium. Jerem. 7. 4. Templum exterius,
seu templi exteriora ædificasse, asserit, per
se octo annis; interiora verò per Sacerdo-
tes uno anno cum dimidio. An hæc vera
sint, multi ambigunt. Defendit Tornell.
Ann. 4032. à num. 2. totis viribus, sed in va-
lidè. Nihil sic loquitur Egesippus, & totum
fabulosum arbitrantur, Brietius Ann. 4035.
& cum alijs Villalpand. Tom. 2. in Ezech. p.
2. cap. 68. Duntaxat concedunt porticum
exornationem & portarum, Aquilamque
auream, de qua 22. Januar. n. 1. Juxta S. Ilo-
monis vestibulum (inquit Genebrard. Ann. ante
Tom. I. Ephem.

Christi ortum 10.) novam contra veterem ar-
chetypum ex Ezechielis forma accessionem adju-
xit; omnium generum politis strarum lapidibus,
marmoris etiam columnis, spatiosisque portibus,
ne non biforibus portis, & excelsis pinnis, usque
adeo sumptuosam, ut totius mundi miraculum vi-
deretur; templo veteri integro manente & in-
cluso. Egesipp. 1. de Excid. cap. 35. vel addi-
ctus litteræ Josephi ubique, subdit: Tem-
plum exornavit, omnemque illum circa templum
ambitum circumvallavit muro, geminisque spa-
tibus inclusit, immenso ædificandi sumptu & ex-
quisito decore. Totum, ut crederetur Mes-
sias, ut ait Tiri. Chronic. cap. 45. ex qua
cogitatione deinceps infelicissimus vixit.
Idem ibid.

Christi ge-
sta.

12 Innocentium puerorum martyrium,
qui flores martyrum. Alap. in Math. 2. 16.
qui addit ab Herode perfidè institutum fe-
stum puerorum, ut facilius gregatim possit
occidere, Anno Christi 33. vocatur Zachæus
in Jericho, in cujus domum pro hospitio
receptus est. Gisland. Vid. pridie, num. 10.
Tunc facta à Salvatore parabola de servis
negotiatoribus. Idem ex Luc. 19. 12.

Liberalia
& Baccha-
nalia Ro-
mana.

13 Romæ celebrata hæc in die Liberalia,
que & Bacchanalia, in honorem Liberi-Patris
instituta; quo die virilem togam pueri inge-
nui sumebant. Elias Reusner. ex V. K. Rom.
Idem refert Gyrald. in Kalend. Ovidiusque
cum alijs festis describit fusè 3. Fastor. à
v. 707. Baccho sacra sunt, que constar, Jul.
Cæsarem primum Romam transfuisse. Anton.
Constant. hic. Dionysia dicta à Jove, cu-
jus Græcus genitivus est Dios & Nyssa, in
quam devenit Liber-Pater ex India cum
triumpho: quò perveniens Alexander Mag-
nus civibus pepercit; quia non solum mi-
litiã, sed vestigia Dei sequi, illi cordi
fuerat. Marfus, ibid. Alia dicta, 21. Januar.
n. 5. Totum festum in ebrietatem & luxu-
riam: qua de causâ Sacra Fugalia dicta id est,
decoris, pudoris & modestiæ, uti ibi præmi-
simus. Nevius iccirco cecinit. Libera lin-
gua loquimur in Liberalibus. Inventor dice-
batur vini, quo veritas nuda, atque lin-
gua sine freno. Anus erat sacrificula, cum
qua aliæ scemina vino plena coronisque he-
deraceis ornata, gestientes libabant, quo-
rum liba ex farro & melle; ut Ovid. innuit
loc. cit. Stuck. de sacrific. Gentil. cap. 77.
Natal. Comes, 5. Mytholog. cap. 13. Varro,
5. de Lingua Latin. Alex. Neapolit. 6. cap.
19. & Vives in August. 2. Civit. cap. 9.
& 6. cap. 9. Plutarch. Rom. 99. 103. in-
quirit: Cur Bacchum, Liberum-Patrem vocant? An
quia potantibus liberatis pater existit? Redditur
enim

Vel Diony-
sia.

Fugalia.

Sacra Bac-
cho & quo-
ritu.

Cur Bac-
chus dicitur
Liber-Pa-
ter?

enim per violentiam vulgus hominum audax, ac libertate lingua impletur.

14 Hinc etiam imago Bacchi translata è Græcia in hujusmodi sacra. In anuro Liber-Pater jacet barbarulus, auream præferens pateram, talari amictus tunica: arbores antrum vestientes, vices sunt; mali etiam & punica. Intra speluncam mulier cum viro. Circen & Ulyssen eos esse: inquit Pausan. cap. 167. & eo quod in monte Larysio primum uvam maturam Spartani repererunt, vere ineunte, festos agitant Libero-Patri. Idem, cap. 105. In Coreyra erat Bacchi templum, quoniam ibi vinum optimum, maxime si consenserit. Imago stellam habet cum uno botro & cantharum. Ludov. Nonnius in Goltz. de Insulis. Græc. Tabul. 1. Cum Pegaso collocat Florentius Schoonhov. Emblem. 19. accinens.

Pegasis & Bacchus tabula junguntur in una: Hinc cyathus, hinc sacrum circuit ala caput.

Emblematis propositum haud aliud præter volatum ingenij pennis vini generosi; quippe vel aliquando oportet inebriari, vel quodammodo insanire. Vidimus ex multis, 10. Februar. à n. 8. Deaurant siccis calicibus ebrietatis gratias, cum risum moveat ebrietas; quoniam hauriunt unâ cum hilaritate oblivionem ingenitæ in iudicium commendabilis rationis. Ita enim Anacreon, Carm. 7. facete edicit:

Ergo merum bibamus: Pulchrum merum Lyæi: Bibendo namque vinum, Erumna dormit omnis.

Anacr. Dicit etiam Vindemia: ait Constant. d. De his agendum, 11. Octobr. Ludicrum videtur in Martio Vindemia, et si celebretur sub titulo Bacchi, qui usquequaque cuncta transformabat in Vites: ut refert fuscè Nonus in Dimefiac. & Euripid. in Bacchis. In Vindemialijs, seu Meditrinalijs fas quodcumque nefas: propterea cum hujusmodi facultas à lascivis desideraretur placuit geminare festum, per vindemiæ simulacrum. In domibus fingebantur vineæ & frequentius extra muros. Domi cum vindemiæ simulacrum omnium lasciviarum genere celebrarent. Erasim. Apophthegm. lib. 6. n. 6. Exprimat hæc impudentias Cornel. Tacit. dum sub Claudio refert supplicium sumptum de Messalina & Silio, Vindemiarum sacra nudè celebrantibus. Messalina (inquit, 11. Annal. cap. 31.) solior luxu simulacrum vindemiæ per domum celebrat; urgeri præla, fluere lacus, & seminis pellibus accincta assulabant, ut sacrificantes vel insaniantes Bacchus.

Vindemia simulacrum.

Ipsa crine fluxo thyrsum quatens, iuxtaque Silius hederâ vinctus gerere cothurnos, jectare caput, strepente circum procaci choro. Henric. Smer. in Fastor. gloss. Sub Heliogabalo culmen in vindemiarum simulacro habuit impudentia effrenis: equidem fatietatem usque cum devenisset lascivia sine ullo frontis pudore; gaudere cœpit & dicere: Vere liberam vindemiam esse, quam sic celebrarent. Ferunt nonnulli, ab ipsa primùm repertum, ut in vindemiarum festivo multa in dominis jocularia, & audientibus dominis dicerentur, quæ ipse composuerat. Aelius Lamprid. in eo. Videtis Bacchi pompam, 12. Januar. n. 4.

16 Alia hoc die fiebant, quia florebat vineæ: & ut merum bibere possent, è facibus vinum eximebatur. Natal. Comes, d. Haud causâ placet Roman, in Republ. Gentil. lib. 2. cap. 18. dicenti: Vindemiam dici veris; quoniam hac in die ministrabatur in sacrificia vinum novum, durante veteri usque in Bacchi liberalia. Ideo Bacchi pompa. Totum ex Græcis. Pompa dicitur Libero in Pyrgo. Agunt Comædi & Tragedi. Item Længa pompa, saltante puerorum choro, dum sit Comus (Hebr. Beelphegor, gulæ ac luxuriæ deus) Alexand. Neapolitan. 2. cap. 14. de eisdem inquit: In festo, quod Lengum Ahenienses vocant, facta convicia per risum & jocum invicem poetæ jactitant, & contumelijs se laceant. Alia 1. Novembr. Hæc omnia ebrijs licita, & propria. Unde Bacchus ab Indis dicitur Saron, id est, Vini confector. Gyrald. Syntagm. 8. n. 3. Ovid. d. v. 779.

Luce sua ludos uvæ commentor habebat.

Quos cum tadifera nunc habet ille Dea.

Patet cum Cerere celebrari Bacchum & cursu lampadum, uti Ceres colebatur.

17 Hæc Bacchanalia Romana dicebantur quoque Liberalia; quia pueri relicta prætexta fumebant togam. Idem ibid. v. 771. succinit:

Sive quod es liber, vestis quoque libera per te sumitur, & vitæ libertatis iter.

Sumebatur in signum eminentis nobilitatis. Carol. Neapolit. hic, n. 253. Diximus latè, Tom. 8. T. 4. à n. 27. Dempster. in Rosin. 5. Antiq. cap. 32. ex Aul. Gellio ait; Cum jam adolescentuli Roma prætextam & puerilem togam mutassent, magistrisque nobismetipsis tunc exploratores quereremus. Legerim aptius: Cum prætextam puerilem in togam mutassent. Liberam hanc togam Prisci appellarunt, quia omnis honesta libertas, quæ

Abominandum.

Civ. vindemia in veteri.

Lænea.

Pompa Bacchi.

Cum Cereve.

Ovid.

Idem.

Liberalia quare?

quæ aliorum esset civium, ijs concederetur, qui eam induissent. Unde & dies ille mutatae vestis Libera dicebatur. Toga erat haud rubri coloris, sed candidi; quapropter Toga dicebatur pura. Perlius, Satyr. 5. v. 30. Cicer. lib. 5. ad Atticum, Epist. 20. & lib. 9. Epist. 4. Coel. Rhodig. 14. cap. 16. Catullus, Carmin. 69. v. 15.

Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,

Jucundum cum atas florida ver ageret; Multa satis lusi.

Hoc vestis genus inventum ab uxore Tarquinij Prisci, Cajâ Cæciliâ, seu Tanaquile. Ea (inquit Plin. 8. cap. 48.) prima texuit rectam tunicam, quales cum toga pura tyroni induuntur, novaque nuptæ. Tyrones dicebantur, non militiæ, sed rhetoriæ, cum primum coram iudice causas agebant. Rhodigin. d. Alex. Neapolit. 5. cap. 18. & Dalecamp. in Plin. loc. cit.

18 Hanc ergo tunicam Niveam vocat Martialis, 4. Epigram. 34. Lotam. 28. & 10. Epigram. 11. Argentem. 12. Epigr. 36. Vestis pura & candida, quam adolescentes tyrocinij die induebant, quæ à forma umbonis & clypei, umbo dicitur. Tiraquell. Meo iudicio, Undulata tunica, qualis serv. Tullij in æde Fortunæ, de qua Plin. d. diciturque Toga, quia dimissa prætexta; Candida, ad distinctionem togæ virilis; Libera, quippe nobilibus tantum tributa, eo quod Romæ etiam erat Plebeja. Alexand. ab Alex. d. Plebejam purpuram distinctam à Patricia in usu fuisse: erat enim fusca & obsoleta, non murice & cocco, sed herbarum succis infecta. Cæsar estò insigni hypocrisi apud Lucan. 7. Pharsal. à v. 266. dixit:

Ipsè ego private cupidus me reddere vitæ, Plebejque togæ modicum componere civem;

Omnia dum vobis liceant, nihil esse recuso.

Post pubertatem fumebatur sapesæpius candida libera toga; at aliquando ultra vigesimum ætatis annum. Ad Sueton. in August. cap. 8. In Catul. cap. 10. Tiraquell. in Alexandr. d. & Dempster. quò supr. Ritus institutus à Serv. Tullo: hic igitur decrevit, quod qui togam fumerent virilem, denarium deferrent in Juventutis ædem. Dionys. Halicarnas. Antiq. Roman. 4. n. 14. Scavitt (infit) quanti pretij numis pro singulis necessitatibus cognati inferre deberent in ararium litibus (id est, Junonis Lucinæ, de qua egimus, die 1. n. 8.) in Veneris Libitine, pro defunctis: in Juventutis, pro togam virilem fumentibus. Aliter Festus Pompejus, lib. 16. Eodem cultu pueri ad togam, ac virgines ad nuptias ornatae, quod fiebat tunica recta. Sic

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

Tom. 1. Ephem.

enim ait: Tunics albis & reticulis luteis utrisque rectis (textis fursum versis) pridie nuptiarum diem, virgines iudica cubitum ibant omnis causâ; ut etiam in togis virilibus dandis observari solet. Idem ex Iliodoro, Dalecamp. d. Illum adifis, 19. Origin. cap. 24. Frequenter solemnitas fiebat ante altaria & Deorum statuas. Propert. 4. Eleg. 1. v. 131. accinit:

Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo, Matris, & ante Deos libera sumpta toga est.

Ferè Penatibus dicebatur, ut hic asserit Pafseratius, ac diximus, 31. Januar. n. 5. Aliquando pompa fiebat comitibus Cos. ut accidit togam accipiente C. Cæsare, Agrippæ filio, de quo Goltz. in ejus Vit. & Briet. ann. V. C. 749. Augustus Consulatum 12. cum L. Cornel. Sylla gessit; ut Cajum Cæsarem, annos sexdecim natum majori pompâ in forum deduceret, eique virilem togam daret 16. Calend. April.

19 Etiam hoc die Romæ Argea, de quibus, 15. Maij. Pridiè hodieque signantur ab Ovidio, quò supr. v. 785. Itur ad Argeos (qui sunt, sua pagina dicit) Hac, sicut memini, præteritaque die. Variant AA. in expolitionem hujus festi, vel sacri. Argea (ait Festus, lib. 1.) loca Romæ appellantur, quòd in his sepulti essent quidam Argivorum illustres viri. Argeos vocabant scirpeas effigies, quæ per Virgines Vestales singulis jaciebantur in Tiberim. Liqueat fuisse discrimen inter Argea & Argeos. Rosin. 4. cap. 7. Argei (inquit) loca erant in urbe, ubi sacra fiebant à Numa consecrata; & loca sacris faciendis, quæ Argeos Pontifices vocant; dedicavit. Tit. Liv. 1. sect. 60. Viginti septem loca fuisse (dum Roma quadrata erat) queis Heroes sepulti, venientes cum Hercule, dicti Argei, quoniam Argivi. In horum quocumque sacra fiebant: erant etenim à Numa & loca & sacra disposita. Varro, 4. de Ling. Latin. & Scaliger. in Conjectan. Unde duplex horum fiebat Romæ memoria: 1. Maij, dum eorum figuræ scirpeæ à Vestalibus projiciebantur in Tiberim è ponte. Ut scirpeas effigies triginta numero, quæ Argeos vocant ex virgulto statis diebus in Tiberim deicerent. Alex. Neapolit. 5. cap. 12 & Varro, 6. d. Hac in die, quia lustrabantur loca, ubi Argei sepulti; quorum cadavera servabantur à Sacerdotibus Argivis: hicque dies inter sacros signatus; quippe duntaxat in illo indultum, illorum monumenta videre. Ad hos ire cuilibet quomolibet licebat: verum Flaminicæ Diali (de qua Maij loc. cit.) haudquaquam: religio enim illi ad Argeos ire, nisi capillo incom-

Argea.

Ovid.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Argei.

Pura, ceram Deorum aris.

Propert.

Vel Penatibus.

Argea.

Ovid.

Argei.